

NOTĂ INFORMATIVĂ
privind modificarea unor hotărâri ale Guvernului
(acordarea compensațiilor la energie pentru perioada rece a anului)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii de Guvern privind modificarea unor hotărâri ale Guvernului (acordarea compensațiilor la energie pentru perioada rece a anului) a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul Hotărârii de Guvern a fost elaborat în temeiul Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.

Scopul Proiectului Hotărârii de Guvern este de a susține păturile vulnerabile, prin acordarea compensațiilor pentru plata facturilor la energie și integrarea mecanismului de compensații în factură cu plățile monetare din cadrul ajutorului pentru perioada rece a anului.

Necesitatea aprobării proiectului menționat se fundamentează pe sporirea protecției păturilor vulnerabile cu venituri mici, prin acordarea compensației monetare în contextul situațiilor de criză existente în prezent, care au un impact negativ asupra acestor categorii de persoane.

Pe de altă parte, Proiectul Hotărârii de Guvern urmărește câteva obiective:

- creșterea echității (țintirea mai bună a familiilor sărace, atât din mediul urban, cât și rural, inclusiv prin introducerea a două noi categorii de vulnerabilitate energetică; ajustarea mărimii compensațiilor în funcție de zona de reședință și tariful la resursele energetice; introducerea punctajului adițional pentru gospodăriile, care au persoane cu dizabilități);
- reducerea fraudei din sistem (La calcularea venitului global lunar al gospodăriei casnice estimat, pentru fiecare persoană care a împlinit 22 ani, care în perioada mai-octombrie a anului în care începe perioada rece a anului nu a avut statut de pensionar, șomer, beneficiar de alocație socială sau ajutor social și nu studiază la o formă de învățământ cu frecvență, precum și pentru persoanele care au fost identificate ca prestând muncă nedeclarată, se va considera cel puțin un venit lunar echivalent cu venitul net din salariul minim pe economie pentru anul în care începe perioada rece a anului (după impozite și contribuții, cu aplicarea scutirii personale), dacă venitul declarat este mai mic decât acest cuantum.);
- automatizarea proceselor, standardizarea și îmbunătățirea experienței de utilizare a sistemului de către consumatori, furnizori și administratori (inclusiv interconectivitatea cu alte platforme);
- excluderea dublării cu alte măsuri de suport similar (integrarea APRA în programul de compensații).

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul Hotărârii de Guvern nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin Proiectul de Hotărâre de Guvern se propune operarea anumitor modificări și completări la Hotărârea Guvernului nr. 704/2022 privind aprobarea Regulamentului cu privire la atribuirea categoriilor de vulnerabilitate energetică și modul de stabilire și plată a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie și Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social.

La Hotărârea Guvernului nr. 704/2022 se propune următoarele modificări:

- Acordarea unei noi prestații sociale „Compensații la energie sub formă de plată monetară”

Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” va genera lunar, până la data de 28, lista beneficiarilor eligibili cărora li s-a stabilit compensația la energie sub formă de plată monetară în corespundere cu categoria de vulnerabilitate energetică atribuită, conform normelor stabilite. Compensația la energie sub formă de plată monetară va fi achitată de către Casa Națională de Asigurări Sociale pe conturile personale ale beneficiarilor prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice (MPay).

- Excluderea cotelor-părți ale bunurilor cu destinație locativă din mecanismul de atribuire a compensațiilor.

În trecut măsura a fost implementată în virtutea necesității de distingere a persoanelor care au nivel de bunăstare înalt, prin intermediul testului de non-vulnerabilitate care depista persoanele ce posedă peste 4 milioane de lei sau 4 cote-părți în bunurile imobile. În sezonul rece precedent, multe persoane nu au trecut testul de vulnerabilitate din cauza faptului că dețineau mai mult de 4 cote-părți în bunuri cu destinație locativă. Totodată, cotele-părți pe care le dețineau deseori erau atribuite nejustificat, sau reprezentau bunuri locative care nu erau realmente locuibile. Subsecvent, cotele-părți nu elucidau just nivelul de bunăstare al persoanelor. Respectiv, în acest an, pentru prevenirea problemelor ce țin de privarea nejustificată a compensațiilor acordate persoanelor vulnerabile, cotele – părți vor fi excluse din testul de non-vulnerabilitate și mecanismul de atribuire a compensațiilor.

- Calcularea cheltuielilor de consum vor fi realizate diferențiat pentru mediul urban și mediul rural.

Necesitatea modificării constă în diferența cheltuielilor de consum dintre mediul urban și mediul rural, și în consecință va permite atribuirea mai concordantă a categoriilor de vulnerabilitate cu cheltuielile de consum. Întrucât, cheltuielile de consum în mediul urban sunt mai mari, locuitorii orașelor erau defavorizați în comparație cu locuitorii din mediul rural.

- Adăugarea a două categorii noi de vulnerabilitate energetică (categoria de vulnerabilitate extremă și categoria de vulnerabilitate primară)

În sezonul precedent existau 5 categorii de vulnerabilitate energetică. Pentru sezonul rece 2023-2024, ne-am propus să existe 7 categorii de vulnerabilitate energetică. Această măsură ne va permite țintirea mai precisă a celor mai sărace gospodării și oferirea compensațiilor mai mari pentru gospodăriile în cauză.

- Compensațiile vor fi acordate doar în baza cererii de înregistrare în Sistemul Informațional „Vulnerabilitate Energetică”

În sezonul rece precedent, persoanele care nu se înregistrau în sistemul informațional, beneficiau de compensații atribuite prin metoda indirectă, cu categoria

medie pentru luna noiembrie, și categoria scăzută pentru perioada decembrie 2022 – martie 2023. În sezonul rece 2023 – 2024, nu vor fi acordate compensații atribuite prin metoda indirectă, și persoanele care nu se vor înregistra în cadrul sistemului informațional nu vor beneficia de compensații.

- Categoria de consumatori fără vulnerabilitate energetică le va fi acordată membrilor gospodăriilor casnice, care au venituri din dividende mai mari de 1 milion de lei în anul precedent a anului în care începe perioada rece a anului.;

Adăugarea acestui criteriu este necesar pentru a evita acordarea compensațiilor cu categorii ridicate, persoanelor care au un nivel de bunăstare înalt.

- La stabilirea gradului de vulnerabilitate energetică va conta și gradul de dizabilitate severă al membrilor gospodăriei casnice.

În anul trecut, gradul de dizabilitate nu conta la stabilirea gradului de vulnerabilitate energetică al consumatorilor casnici.

- Pe parcursul sezonului rece, beneficiarii vor avea posibilitate de a include nașterile și a radia persoanele decedate din cerere.

În acest context, categoria va fi modificată în dependență de factorii sus menționați.

- În sezonul rece 2023-2024, venitul global lunar al gospodăriei casnice va fi ajustat cu impactul indemnizației de maternitate.

Venitul indemnizației de maternitate va fi repartizat în conformitate cu lunile pentru care a fost calculat și acordat.

- La calcularea venitului global lunar al gospodăriei casnice estimat, pentru fiecare persoană care a împlinit 22 ani, care în perioada mai-octombrie a anului în care începe perioada rece a anului nu a avut statut de pensionar, șomer, beneficiar de alocație socială sau ajutor social și nu studiază la o formă de învățământ cu frecvență, precum și pentru persoanele care au fost identificate ca prestând muncă nedeclarată, se va considera cel puțin un venit lunar echivalent cu venitul net din salariul minim pe economie pentru anul în care începe perioada rece a anului (după impozite și contribuții, cu aplicarea scutirii personale), dacă venitul declarat este mai mic decât acest cuantum.

Măsurile în cauză sunt incluse pentru a scoate la evidență veniturile ascunse ale persoanelor din gospodărie.

- Vor fi adăugate plafoane la atribuirea categoriei de vulnerabilitate energetică. Următoarelor categorii de consumatori li se va atribui cel mult categoria de vulnerabilitate energetică medie:

- 1) consumatorilor casnici pentru care costul energiei în perioada rece anului este mai mare decât echivalentul costului a 350 m³ de gaze naturale la prețul aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vigoare la data de 15 noiembrie a anului în curs ;

- 2) consumatorilor cu un cost al energiei în perioada rece a anului pentru gospodăria casnică estimat conform punctului 29 mai mare sau egal cu echivalentul costului a 175 m³ de gaze naturale la prețul aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în vigoare la data de 15 noiembrie a anului în curs, care au indicat în cerere un venit global al familiei mai mic de 25% din costul estimat al energiei și pentru care nu au fost identificate date privind veniturile familiei în sistemele și resursele informaționale de stat;

3) consumatorilor casnici, membrii gospodăriilor cărora au realizat în anul precedent anului în care începe perioada rece a anului venituri din dividende mai mari decât 300 mii lei.”;

Modificare în cauză, este necesară pentru a stabili un plafon pentru atribuirea categoriei de vulnerabilitate energetică pentru a evita atribuirea categoriilor ridicate de vulnerabilitate energetică persoanelor, care au realizat venituri și consum de resurse suficiente pentru achitarea cheltuielilor pentru consumul de resurse energetice.

- Integrarea ajutorului pentru perioada rece a anului (APRA) în cadrul Sistemului informațional „Vulnerabilitate Energetică” (SIVE).

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului presupune un cost total al compensațiilor pentru anul 2023 în sumă de 858 milioane lei, inclusiv 200 milioane lei pentru compensații la energie sub formă de plată monetară (ex-APRA).

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului de hotărâre de Guvern respectiv nu implică operarea anumitor modificări și completări în actele normative în vigoare din domeniu.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Hotărârii de Guvern a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale www.social.gov.md, la compartimentul *Transparența decizională*.

În conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, prezentul proiect urmează a fi remis Cancelariei de Stat pentru înregistrare.

8. Constatările expertizei anticorupție

Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de hotărâre de Guvern.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de hotărâre de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Informația referitoare la concluziile expertizei juridice privind compatibilitatea proiectului de hotărâre de Guvern cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor după recepționarea raportului de expertiză juridică.

11. Constatările altor expertize

Informația referitoare la concluziile altor expertize va fi inclusă în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor în măsura existenței acestora.